

LBRIS

We know
books

Mara Onel

ZIARUL DE MÂINE

 EDITURA CARMINIS

Cuprins

Capitolul 1	6
Capitolul 2	36
Capitolul 3	67
Capitolul 4	97
Capitolul 5	138
Nota autoarei	151

Cerul era rece și aerul era gri. Posibil pentru că era vineri, 13. Ianuarie. Probabil pentru că eram în București.

Despre oraș se spun multe; nu doar laude, ce-i drept. Dar unu dintr-o mie de cuvinte reușește să nu sune tocmai a insultă. E adevărat, destule neajunsuri sunt reproșate de către nativi și caselor mai mari, așa ca Parisul și Madridul, de exemplu, însă cui îi pasă? Important e ca noi să continuăm să aruncăm cu vorbe de ocară în ceea ce ne aparține și, deopotrivă, în străinii care îndrăznesc să ne dea dreptate.

Mie-mi plăcea Bucureștiul. Sau mă obișnuisem cu el. Unii ar putea fi de părere că sunt două lucruri diferite și că sufeream de vreo formă rară a Sindromului Stockholm. Așa o fi fost.

Căsuța asta, pe care mi-o dăruiseră ai mei – nu fără efort – când împlinisem 18 ani, nu ieșea din tiparul rândului de căsuțe de același fel din strada în trepte Xenofon. Niciun detaliu exterior n-o făcea specială, cel puțin la o primă privire, dar eu o îndrăgeam în mod special în acest București, fiindcă era a mea, fiindcă pereții ei mă cunoșteau, iar sprijinite de ei stăteau rafturile pe care așezasem cărțile pe care le iubeam. Întreținerea nu-mi cerea imposibilul. Când am închis ușa în urma mea, nu

era nici prea devreme, dar nici târziu. Părinții care-și lăsau copiii la școală în drum spre serviciu plecaseră deja de vreo douăzeci de minute. Cei care n-aveau de făcut această oprire abia acum răsuceau cheia în contact și fie se rugau în șoaptă pentru miracolul unui trafic fără ambuteiaje, fie nu începeau lucrul la ora opt, fie nu le mai păsa. Era opt fără douăzeci. Sunetul încuietorii a făcut să tresară o pisică și raza de lumină a unui lampadar încă aprins a demonstrat că pisica era neagră. Sigur, era neagră numai în fracțiunea de secundă în care trecuse grăbită și înspăimântată pe sub bec. În rest, nu exista certitudine și pisica putea avea orice culoare dorea. De fapt, viața pare să ofere tot mai multe dovezi că nici chiar în clipa în care suntem siguri de ceea ce vedem, n-ar trebui să fim. Dacă-ăș fi fost întrebată, aș fi putut răspunde prompt că nu sunt superstițioasă. Chiar nu sunt. Pentru sinceritate (clamată în toate conjuncturile și condamnată fără proces în cele mai multe dintre acestea), aș fi adăugat o notă de subsol: totuși, dacă-ăș avea de ales, n-aș trece intenționat pe sub o scară. Pentru orice eventualitate. La asta mă gândeam pornind spre Parcul Carol I, dar firul ideilor mi s-a întrerupt când am verificat reflex dacă am dat drumul cheii în buzunar și mi-am amintit fugitiv că auzisem undeva cum că, în unele comunități norvegiene, oamenii nu-și încuie niciodată casele. Problema lor, ar spune unii. Problema noastră, i-ar contrazice alții.

Din Carol, cu magistrala 2 de metrou, făceam vreo jumătate de oră până pe Arthur Verona. În fiecare vineri, la aceeași oră, luam același metrou, până la aceeași destinație și, de cele mai multe ori, în acest interval terminam de transcris cursuri și de completat teme pentru mai târziu. Eu și ceilalți călători regulați ne cunoșteam reciproc – iar

prin asta vreau să spun că ne recunoșteam cu ușurință printre restul pasagerilor – și ne zâmbeam uneori în chip de salut. Nu ajungeam niciodată să ne vorbim cu adevărat, din cauza regulilor nescrise impuse de un spațiu restrâns plin de necunoscuți. Dar mai eram oare necunoscuți, când ne petreceam săptămânal ori chiar mai des timp din viață împreună?

Nu ne adresam cuvinte, fiindcă nici nu ne știam numele – consideram c-ar fi nepotrivit. Nu era totuși mai nepotrivit să ne tratăm ca pe străini, doar pentru că nu ne știam numele?

În ziua aceea era mai aglomerat decât de obicei, cu toate că nu zăream decât trei dintre fețele familiare. Le spuneam Sherlock Holmes (bărbat la patruzeci de ani cu o nelipsită șapcă deerstalker asemeni celei care întregește imaginea eroului lui Conan Doyle), Picasso (mereu pătat cu vopsea, ocazional ducând pensule undeva, probabil la reparat și un chip pătrășos, ca scos dintr-o pictură cubistă) și Anna Karenina (constant arătând cuprinsă de o suferință diafană).

Pentru orele de curs din acea după-amiază făcusem deja tot ce trebuia să fac și-n timpul pe care-l aveam la dispoziție până la stația la care coboram, nu putusem să nu remarc expresia nouă, cu trăsături de o simetrie subtilă a tânărului care abia dacă-și ridicase ochii din ziarul pe care-l citise în ultimul sfert de oră. Trecuse ceva vreme de când văzusem ultima oară pe cineva citind ziarul – activitate cu un desuet aer de secol al XX-lea. Într-o încercare de a nu importuna cumva printr-o insistență necuvenită, privirea mi se plimba alene prin metrou, deși revenea involuntar și stăruitor asupra lui odată la câteva secunde.

Pesemne căzusem pe gânduri și uitasem să caut ochilor mei o direcție nouă, pentru că el a împachetat foile tipărite mărunț cu tușul care-i înnegrise ușor vârful degetelor și m-a găsit instinctiv, ca efect al senzației că era privit. M-am uitat în jos roșind, dându-mi seama de propria impolitețe, apoi l-am căutat iar, să verific dacă mă iertase și se întorsese la ce intenționa să facă, adică să se aplece să lase ziarul în rucsacul de lângă piciorul stâng. Continuase să mă observe, așa că atunci când mi-am ridicat din nou capul, am restabilit fără să vreau contactul vizual. Mi-a surâs înțelegător și l-am imitat stângace, după aceea și-a deschis rucsacul, iar în locul cotidianului a scos o carte pe care o citise până aproape de final și a reluat lectura de unde rămăsese.

Pe Arthur Verona, o stradă cu multă culoare și ziduri vii, exista o librărie Cărturești la care lucram când nu eram la cursuri. Câteodată mă simțeam vinovată că primeam bani ca să stau printre cărți și oameni, să le vorbesc primelor despre cei din urmă și invers. Momentele de dinaintea începerii programului aveau un farmec aparte. Era liniște. Atât de liniște, încât puteam să aud freamătul hârtiei când respira. În apropierea orei opt și jumătate, până și cei mai timizi zori își făceau curaj să se ivească, iar o umbră de lumină își croia întotdeauna cale prin ușile de sticlă. Ce-mi plăcea la aceste uși era metafora: de fiecare dată, sticla îmi arăta în același timp două realități – reflexia interiorului și lumea de afară. Era alegerea mea dacă mă mulțumeam cu oglindirea, cu o copie, decorul scenic, butaforia sau căutam adevărul dincolo de scenă și mă uitam mai departe de vârful nasului.

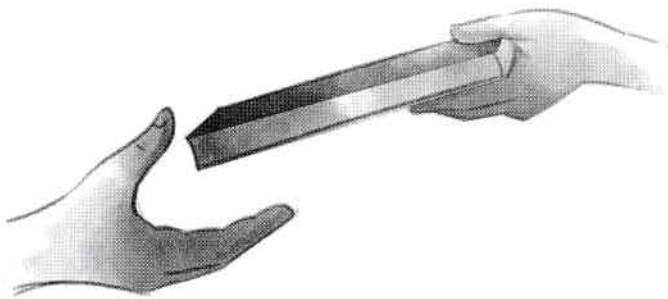
Întoarsă cu spatele spre intrare, confruntând ordinea romanelor din secțiunea *Ficțiune* cu cea înscrisă într-un registru, am deslușit prezența unui prim vizitator, fiindcă zgomotul orașului care se pusese în mișcare a ajuns până la mine mai puternic după ce s-a deschis ușa, apoi s-a estompat din nou. O voce masculină, baritonală a salutat și s-a interesat dacă aveam lucrări semnate de Javier Marías. Marías era unul dintre scriitorii mei preferați. Am făcut un pas în lateral ca să mă pot uita la cel care-mi adresase întrebarea. Mâna mi-a rămas suspendată în aer, indicând direcția colecției de opere spaniole și zâmbetul care-mi însoțea gestul mi-a înghețat pe buze.

El m-a recunoscut în același moment, pleoapele deschizându-i-se mai larg și expunându-i irisurile de melasă – melasă neagră, densă și amară. Era brunet, cu vreo douăzeci de centimetri mai înalt decât mine, un nas vag ascuțit și o gură acum întredeschisă. Avea ochi frumoși, cu gene neobișnuit de lungi. Detaliile astea le remarcasem în metrou, nu în cele două secunde și jumătate, cât mi-a luat să mă adun. A trecut pe lângă mine și a revenit cu un exemplar din *Așa începe răul*. O alegere bună, l-am asigurat. S-a oprit atent asupra ecusonului din pieptul meu și m-a întrebat serios: *Tu cum crezi că începe răul, Sofia?* Chiar voia părerea mea sinceră? *Te rog*, a insistat cu aceeași gravitate. Cred că răul începe odată cu binele mai mare. Și-a luat o clipă să reflecteze la cuvintele mele. *S-ar putea ca așa să fie*, a conchis. S-a sprijinit de tețghea, vorbind mai mult pentru sine decât pentru mine despre cum ea, studentă la Medicină, tocmai îl părăsise pe el, student la master la Inginerie Aerospațială, pentru că *asa*

e cel mai bine. Amândoi avem visuri prea mari ca să mai putem face față și visului celuilalt – ghilimele în aer. Mintea mi-a zburat la Otilia Mărculescu și Felix Sima.

Trei oameni așteptau în spatele lui, iar unul și-a dres glasul. Mi-a cerut iertare. Nu știa de ce irosea timpul unei necunoscute cu povești care n-o priveau. Casian, s-a prezentat într-un târziu, strângându-mi blând mâna. *Mi-a părut bine*, a adăugat. *Sper că nu ți-a părut prea rău, ori eu, prea bizar.* Și-a luat cartea și a plecat, fără să privească înapoi.

Ela lui Camil Petrescu era cea mai frumoasă studentă la Litere. Eu eram doar studentă la Litere, în al treilea an de facultate. Visul meu nu era prea mare ca să împartă aceeași pernă cu visul altcuiva.

2

În luna aceea (un aprilie a cărui adiere purta aroma căldurii din ce în ce mai puțin sfioase a soarelui) se împlineau patru ani de când Sandra Marin lucra pentru Gazetă.

Gazeta se ocupa cu recepționarea informațiilor de tot soiul și de pretutindeni, prelucrarea și interpretarea lor și înaintarea concluziilor. Așa putea fi descrisă, de fapt, activitatea oricărei astfel de publicații. De exemplu, într-o abordare simplistă, dacă fotbalistul A încălca într-o anumită privință clauzele contractuale, dar selecționerul B considera că prezența lui A în echipă aducea mai multe beneficii decât înlăturarea lui, o gazetă sportivă avea să scrie un articol cu acest subiect, emițând teza conform căreia în joc erau mult mai mulți bani decât poate un om de rând număra. O gazetă cu surse ceva mai informate avea să știe că, de fapt, la mijloc se afla frumoasa doamnă C, soția mai tânără a lui B, care amenințase cu divorțul, pătarea imaginii și scăderea dramatică a averii selecționerului dacă nu se purta bine cu prietenul ei apropiat, A. Iar B n-ar fi suportat s-o piardă pe C, fiindcă o iubea și, mai ales, adora felul în care toți cunoscuții lui o priveau pe ea, apoi, cu invidie, pe el.

Gazeta pentru care lucra Sandra Marin era una bine informată și cei avizați înțelegeau prin acest – să-i spunem *eufemism* – departamentul „Analiza informației” al

Serviciului de Informații Externe. Înainte, Sandra crezuse că asemenea denumiri se folosesc numai în literatură, ca, de pildă, scrierile lui le Carré, în care Serviciul britanic este numit *Prăvălie*. Pe drumul spre birou, rememora începutul.

Cobora treptele facultății când telefonul îi sunase. Răspunsese fără să știe cui. Vocea unei femei tinere se prezentase și verificase dacă numele ei era cel care credea glasul că e. Fusese îndrumată să intre în cafeneaua de pe Bulevardul Regina Elisabeta, să ceară un espresso lung și, ținând ceașca în mâna stângă, iar în mâna dreaptă, un plic de zahăr brun, să ia loc la masa alăturată bărbatului care vorbește la telefon lângă fereastră, purtând un sacou în carouri. Să asculte ce are el de spus, fiindcă nu persoanei de la celălalt capăt al firului i se adresează, ci ei. Dacă ia în considerare oferta, să lase zahărul pe masă. Dacă refuză, să ia plicul cu ea și să aibă o viață frumoasă.

Intrase în cafeneaua nu prea aglomerată de marți după-amiaza, cu stomacul agităndu-i-se și pretinzând că poate ignora tremurul vag, dar sesizabil care o cuprinsese. Ar fi putut să nu se ducă pe Regina Elisabeta, însă era ceva hipnotic în felul metodic în care femeia îi oferise indicațiile. Se supusese. Nu-i fusese greu să-și dea seama pe cine căuta, pentru că un singur om coresponzând descrierii era învăluit în aerul acela distins și, cumva – inexplicabil – depărtat de tot ce era mundan. Un bărbat frumos (acum n-ar mai fi fost convinsă dacă era cu adevărat frumos ori îl percepușe așa prin aura aproape nepământească pe care o proiectase în jurul lui) îi vorbise sotto-voce, fără s-o privească mai mult de-o clipă în trecere, despre onoarea de a face bine în liniște, despre importanța de a prevesti

venirea ploii, chiar dacă nu-ți revine dreptul de a deschide umbrela și despre puterea de a anticipa titlurile ziarelor de mâine, înainte ca ziaristii înșiși să știe despre ce vor scrie.

Ei o cunoșteau și, dacă era dispusă la rândul ei să-i cunoască, le-ar fi plăcut să fie camarazi. Sandra remarcase linia fină dintre *ei* și *noi* pe care o ținea în propriile mâini, amenințând să se prefacă în orice moment într-o lamă creștându-i palmele. Bărbatul își pusese telefonul în buzunar și urmărea trecătorii, semn că nu mai avea nimic de adăugat. Era momentul să dea un răspuns. Timpul pe care-l avea la dispoziție înainte să decidă era singurul detaliu pe care nu-l precizase nimeni. Cam cât așteaptă de obicei viața să fie trăită? De câte ori bate însăși viața la o ușă?

Ceașca de cafea ar fi putut părea neatinsă, dacă n-ar fi fost pătată de rujul de pe buzele ei când băuse o singură dată. Nu-i plăcea cafeaua complet neîndulcită și nu folosise zahărul. Plicul rămăsese nedesfăcut pe masă.

